

budujemy elektrownię

GAZETA BUDOWNICZYCH ELEKTROWNI „KOZIENICE”

KOZIENICE ROK II

1-15 MARZEC

Nr 5 (20) 74

Raport z III etapu budowy

Mobilizacja w przemyśle

III etap budowy Elektrowni „Kozienice” to dwa bloki energetyczne o mocy 500 MW. Część maszynową otrzyma budowa z dostaw radzieckich. Kocioł zostanie wyprodukowany w Raciborskiej Fabryce Kotłów. Prace studialne nad projektem kotła trwały trzy lata. Nad projektem technicznym, którego opracowanie pochłonęło 300 tys. konstruktorogodzin, pracowali wysokiej klasy specjaliści z RAFAKO i OBRKIUE w Tarnowskich Górach przy udziale naukowców z Instytutu Techniki Ciepłej, „Energopomiaru” IASE — Wrocław oraz Politechnik: Wrocławskiej, Warszawskiej i Śląskiej.

Obecnie projekt jest konsultowany z fachowcami ze znanych firm zachodniemieckich: VKV — Düsseldorf i EVT — Stuttgart.

Kocioł wytwarzać będzie 1.650 ton pary na godzinę. Ciśnienie robocze na turbinę wyniesie 175 atm. Ciśnienie obliczeniowe — 210 atm. Temperatura — 540°C — nie wyższa zatem niż w kotłach bloków 200 MW, co jest podyktowane wytrzymałością stali. Osiągnięcie tak wysokich parametrów wymaga zastosowania nowych materiałów i specjalnej technologii produkcji. Oddzielny problem to rozmiary urządzenia. Kocioł

posiadać będzie 80 m wysokości (poziom walczyk 63 m), 25-26 szerokość, a na jego konstrukcję zostanie zużyte 1.000 km rur o różnych przekrojach.

Z myślą o produkcji urządzeń kotła 1.650 w RAFAKO wybudowano halę o powierzchni 10 tys. m², uzupełniono park maszynowy, opracowano szczegółową technologię. Prace nad wyprodukowaniem kolosa o wadze 12 tys. ton pchniętą w sa-

mej Raciborskiej Fabryce Kotłów 818 tys. roboczogodzin. Część urządzeń zostanie wyprodukowana w zakładach kooperujących — konstrukcje nośną wykoną Gliwicka Fabryka Konstrukcji Stalowych, wentylatory Fa-Went — Chełm Śl., instalacje olejowe ZBUK — Katowice-Ochojec.

Największy element kotła to 120 tonowy walczyk o średnicy wewnętrznej 1.820 mm i długości 26 m (wraz z krucami). Ze względu na te właśnie rozmiary walczyk zostanie przetransportowany na plac budowy w dwu częściach. Do produkcji walczyka (ze względu na wysokie ciśnienie) zostanie użyty nowy gatunek stali wysokochromowej. Produkcja urządzenia zostanie rozpoczęta w II kwartale br. Początkowo urządzenie to miało zostać sprowadzone z zagranicy, jednak ceny i odległy termin wykonania zdecydowały o tym, że będzie wyprodukowany w kraju.

Producentem kotła 1650 RAFAKO została nieprzypadkowo — firma jest potentatem w przemyśle

kotłowym i wielkim konkurentem dla renomowanych firm europejskich. Sprawność produkowanych tu urządzeń, szybkość wykonania, nowoczesna technologia montażu, stanowią gwarancję wysokiej jakości dostaw.

W bloku 500 MW pracować będą młyny rolkowe wymagające szczególnie strannej obsługi i konserwacji. Ich wydajność wyniesie 63 t węgla/godz. Producentem młyna jest Fabryka Palenisk Mechanicznych w Mikołowie. W ramach kooperacji przekładnie dostarczą ZAMECH — Elbląg, silniki DOLMEL. Część elementów — ze względu na brak wytaczarek — zostanie sprowadzona z importu. Zakład jest w pełni przygotowany do podjęcia produkcji urządzenia. Zadaptowano dokumentację, opracowano technologię produkcji, wykonano oprzyrządowanie, opracowano również normy materiałowe. Te ostatnie są szczególnie ważne, gdyż przy zastrzonych warunkach odbioru liczy się bardzo jakość odlewów. Na Politechnice Śląskiej wyprodukowano tworzywa, których twardość i własności mechaniczne są wyższe od podawanych w literaturze NRF. Prace związane z budową kotła 1.650 znajdują się w centrum uwagi władz partyjnych. W ub. m. z inicjatywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach odbyło się spotkanie kadry robotniczej i inżyniersko-technicznej z przedstawicielami nauki w całości poświęcone tej sprawie.

O dalszych szczegółach przygotowań do III etapu budowy będziemy informować w miarę postępu prac.

L

Program obchodów XXX-lecia PRL

Komitet Zakładowy Elektrowni „Kozienice” i Placu Budowy wspólnie z Radą Koordynacyjną Związków Zawodowych, zorganizował narady aktywnie partyjno-gospodarcze, na których omówiono i przyjęto główne kierunki działalności polityczno-organizacyjnej związanej z podejmowaniem czynów społecznych i produkcyjnych dla uczczenia 30-lecia PRL. Powołano zespół koordynujący całokształt prac związanych z podejmowaniem i realizacją czynów w składzie: Julian Wasik — I sekretarz KZ PZPR, Ludwik Szczepkowski — I sekretarz POP Elektrowni, Zdzisław Nowotarski — z-ca dyr. Generalnego Wykonawstwa, Tadeusz Zborowski — z-ca dyr. Elektrowni, Ryszard Kozłowski — przewodniczący Rady Koordynacyjnej Związków Zawodowych, Zbigniew Kotliński — przewodniczący ZZ ZMS Elektrowni.

W najbliższym czasie odbędą się narady aktywnie poszczególnych przedsiębiorstw wykonawczych, na których opracowane będą konkretne propozycje w zakresie wielkości i zasięgu zobowiązań produkcyjnych i czynów społecznych.

Z głównymi założeniami socjalistycznego współzawodnictwa, propozycjami zobowiązań produkcyjnych i czynów społecznych wyjdą Rady Zakładowe i Rady Robotnicze wspólnie z egzekutywami POP i Kierownictwami Zakładów do wszystkich załóg pracowniczych. Zebrane zostaną brygadowe i indywidualne deklaracje zobowiązań i najpóźniej do 20 marca br. odbędą się narady, na których nastąpi oficjalne podjęcie zobowiązań.

Już obecnie rozważana jest możliwość skrócenia cykli budowy trzech kolejnych bloków 200 MW, przyspieszenie rozpoczęcia III etapu budowy Elektrowni, wcześniejsze oddanie do eksploatacji Zakładu Betonów Komórkowych oraz inwestycji towarzyszących jak: szpitala, piekarni, zajezdni PKS, Zespołu Szkół Zawodowych, stołówki pracowniczej.

Przed przystąpieniem do realizacji czynów, Dyrekcja Elektrowni i generalnego wykonawstwa oraz kierownictwa przedsiębiorstw podwykonawczych dadzą odpowiednie zabezpieczenia we frontach robót, sprzęcie i środkach transportu. Aktyw społeczno-polityczny i gospodarczy winien zwracać uwagę, aby każda godzina zadeklarowanej pracy była jak najefektywniej wykorzystana i przyniosła widoczne i trwałe rezultaty.

Mając na uwadze prowadzoną akcję pod hasłem

„Na 30-lecie PRL — Kielecczyzna czysta i uporządkowana”, dyrekcje Generalnego Wykonawstwa, Elektrowni i przedsiębiorstw podwykonawczych zwrócić szczególną uwagę na uporządkowanie terenu zakładu i placu budowy.

Ustalono również, że Rady Zakładowe oraz POP Elektrowni i „Beton-Stalu”, w porozumieniu z administracją Osiedla Energetyki w Kozienicach i Osiedla robotniczego w Świerżach Górnych, przy współudziale miejscowych Samorządów Mieszkaniowych, podejmą odpowiednie przedsięwzięcia w celu zgłoszenia swych osiedli do konkursu na najlepsze osiedle 30-lecia PRL.

W celu zapewnienia kontroli podejmowanych i realizowanych zobowiązań produkcyjnych i czynów ustalono, że zespół koordynujący raz w miesiącu przedkładać będzie na posiedzeniu KZ, informacje z przebiegu ich realizacji, z uwzględnieniem zaangażowania poszczególnych POP, organizacji związkowych, młodzieżowych, społecznych i administracji.

Określono również zadania w zakresie propagandy wizualnej i innych przedsięwzięć związanych z obchodami 30-lecia.

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Walczyka na bloki 500 MW nie uda się, jak tego na zdjęciu, przetransportować w całości do Kozienic

Jak poinformował nas Naczelnik miasta Eugeniusz Cieślak, mieszkańcy Kozienic oraz przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, zgłaszają swój akces w czynach społecznych na rzecz miasta, włączając się tym samym w akcję — „Na 30-lecie PRL Kielecczyzna czysta i uporządkowana”. Powołano już Komisję Czynów Społecznych, której zadaniem będzie koordynowanie zadeklarowanych prac. Przewodniczącym Komisji wybrano dyr. PDK w Kozienicach Mirosława Matere, zastępcą jest Józef Trojanowski, a sekretarzem Stanisław Lesisz.

Analizując potrzeby miasta, ustalono 34 zadania, których ogólna wartość wyniesie 3.325 tys. zł. Kwota ta przekracza trzykrotnie wartość czynów wykonywanych w roku ubiegłym. Komisja dokonała już rozdziału zadań. Spośród wszystkich wybraliśmy kilka, których realizację śledzić będziemy ze szczególną uwagą, ze względu na ich znaczenie dla miasta.

Pracownicy Urzędu Powiatowego, PZGS, NBP, PDK i Elektrobudowy wykonają prace porządkowe w parku miejskim. W ich zakres wchodzi

Akcja czynów 30-lecia PRL

Kozienice będą piękniejsze

m. in. wyasfaltowanie przez MPGK alejek, oraz wykonanie dwu mostków i dokończenie ogrodzenia przez Powiatową Spółdzielnię Pracy Usług Wielobranżowych. Wartość czynu — 1.100 tys. zł.

Pracownicy PKS, GS, MPGK i Spółdzielni Rzemieślniczej pracować będą na ul. Bohaterów Getta. Wykonają wodociąg kanalizacyjny ułożą nawierzchnię brukową oraz chodniki. Ogólna wartość zaplanowanych robót wyniesie 500 tys. zł.

ZMS-owcy z Elektrowni „Kozienice” i Fabryki Mebli wykonają urządzenia zabawowe dla Ogródka Jordanowskiego, ogrodzą go i uporządkują. Ich wkład w czynach wyniesie 180 tys. zł.

Doczekają się nareszcie remontu zabytkowe kramy. Wykonają go w czynie społecznym pracownicy Zakładów Drzewnych i Spółdzielni Usług Wielobranżowych. Wartość prac 170 tys. zł.

Radni MRN, oraz pracownicy Rejonu Eksploatacji Dróg Publicznych urządką skwer przy stadionie miejskim. Powstaną zieleńce i klomby, a przy wyasfaltowanych alejkach ustawione zostaną ławki. Wartość czynu wyniesie 320 tys. zł.

Uczniowie Szkoły Zawodowej i Technikum Energetycznego przy Elektrowni „Kozienice” zobowiązali się uporządkować teren stadionu i wyremontować urządzenia. Wartość zobowiązania — 60 tys. zł.

Pracownicy „Hydrobudowy” i uczniowie Szkoły Nr 3 pracować będą społecznie na terenie Ośrodka Wodnego. Uporządkują teren ośrodka oraz odnowią urządzenia amfiteatru. Wartość zaplanowanych prac wyniesie 90 tys. zł.

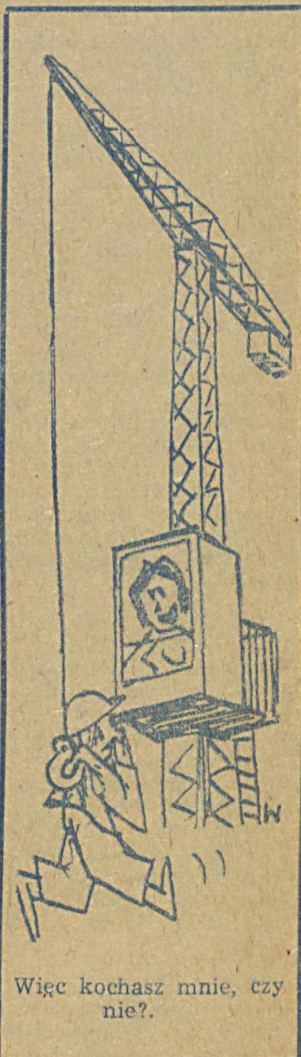
Pracownicy Bazy WTSW uporządkują ul. Sosnową. Nawierzchnia zostanie ziemia, urządkowane trawniki, zasadzone kwiaty i krzewy. Wartość czynu 40 tys. zł.

Pracownicy Zakładów Ceramiki Radiowej, Zakładów Drzewnych i GS-u, wykonają tablice reklamowe i propagandowe, które ustawione zostaną na terenie miasta.

Mieszkańcy ul. Spokojnej, z pomocą pracowników Stacji Kwarantanny i Ochrony Roślin oraz Powiatowego Zarządu Wodnych Melioracji, przystąpią do budowy wodociągów i kanalizacji. Wartość czynu — 200 tys. zł.

Pracownicy „Elektrobudowy” i Zakładów Energetycznych w Kozienicach zobowiązali się wykonać oświetlenie ulic: Maciejowickiej, Bohaterów Getta, Wójcików, Nowy Świat i Parkowej od bramy do pałacu. Wartość zadeklarowanych prac wyniesie 50 tys. zł.

Pracownicy Fabryki Mebli i Powiatowej Komendy Straży Pożarnej rozbiorą budynek i uporządkują teren na rogu ulicy Warszawskiej i Kochanowskiej. DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Naukowcy dla przemysłu

Na początku bieżącego miesiąca grupa naukowców z Instytutu Techniki Ciepłej w Łodzi i „Energopomiaru” przeprowadzała w naszej Elektrowni badania nad zachowaniem się układu regulacji turbiny 13 K 250 podczas zrzuć obciążenia. Badania te naukowcy przeprowadzali na zlecenie Zamechu. Operacja polegająca na dwukrotnym zniżeniu mocy od 200-0 MW i jednokrotnym od 150-0 MW przeprowa-

dził młodzi pracownicy bloku II ze zmiany inż. JANA KOWALSKIEGO. Szczególnie trudne zadanie miał operator kotła inż. KAZIMIERZ JABLONSKI, którego zadaniem było utrzymanie odpowiedniego poziomu wody pod ciśnieniem i temperatury. Cała operacja pomimo, że obfotowała w momenty bardzo trudne przebiegała sprawnie za co całej obsłudze bloku należy się szczególne uznanie.

Rola zakładu pracy w kształtowaniu i wychowywaniu młodego pokolenia

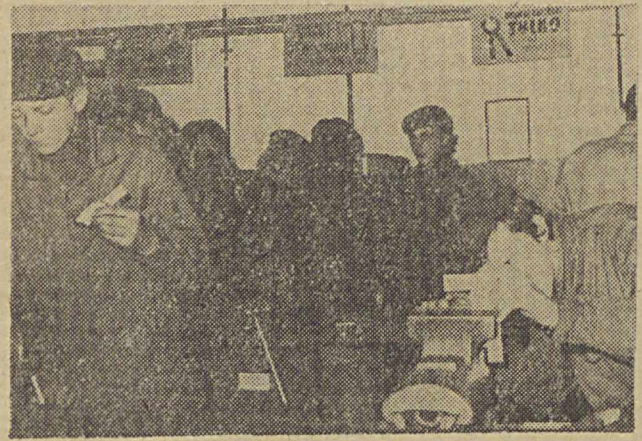
VI Zjazd PZPR określił główne kierunki rozwoju oświaty i szkolnictwa w Polsce. W uchwale podkreśla się konieczność uwolnienia systemu oświaty, upowszechnienia wykształcenia średniego, gruntownego doskonalenia szkół wszystkich typów i stopni oraz wyrównywania poziomu pracy i ściślejszego współdziałania z zakładami pracy.

Sojusznikiem szkoły w procesie kształtowania i przygotowania uczniów do zawodu powinny być zakłady pracy. Zagadnienie to zostało szczegółowo określone uchwałą IX Plenum KC PZPR, w których centralne miejsce zajmuje ściślejsze powiązanie zatrudnienia i kształcenia kadr. Warunkiem prawidłowej działalności zakładów pracy jest kształcenie i doskonalenie kwalifikacji pracowników w oparciu o współpracę ze szkołami różnych typów i stopni w zależności od potrzeb i warunków zakładów pracy. Stąd szczególną troską należy otoczyć praktyki uczniowskie, bowiem właściwy ich przebieg gwarantuje w znacznym stopniu powodzenie procesów dydaktyczno-wychowawczych.

Oświata jest, jak wiadomo, czynnikiem dynamizującym

procesu kształtowania i przygotowania uczniów do zawodu. W uchwale podkreśla się konieczność uwolnienia systemu oświaty, upowszechnienia wykształcenia średniego, gruntownego doskonalenia szkół wszystkich typów i stopni oraz wyrównywania poziomu pracy i ściślejszego współdziałania z zakładami pracy.

Sojusznikiem szkoły w procesie kształtowania i przygotowania uczniów do zawodu powinny być zakłady pracy. Zagadnienie to zostało szczegółowo określone uchwałą IX Plenum KC PZPR, w których centralne miejsce zajmuje ściślejsze powiązanie zatrudnienia i kształcenia kadr. Warunkiem prawidłowej działalności zakładów pracy jest kształcenie i doskonalenie kwalifikacji pracowników w oparciu o współpracę ze szkołami różnych typów i stopni w zależności od potrzeb i warunków zakładów pracy. Stąd szczególną troską należy otoczyć praktyki uczniowskie, bowiem właściwy ich przebieg gwarantuje w znacznym stopniu powodzenie procesów dydaktyczno-wychowawczych.

Tradycyjnie już, od 10 do 17 marca odbywa się to forum handlowe światowego przemysłu. Tegoroczna impreza ma charakter jubileuszowy, 25 lat temu powstało pierwsze w historii państwo niemieckie klasy pracujące — Niemiecka Republika Demokratyczna, oraz, również przed 25 laty, powołano do życia Radę Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

Rozwój Targów Lipskich ściśle wiąże się z tymi dwoma rocznicami. Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej w roku 1949 otworzyło nowy etap dla tej liczącej sobie już ponad 800 lat międzynarodowej imprezy handlowej.

Dzisiejsze Targi, odbywając się pod hasłem „Za swobodny handel i postęp techniczny”, łączą narody międzynarodowego centrum handlowego i ośrodka wymiany doświadczeń naukowo-technicznych, harmonizując jednocześnie z międzynarodową pozycją NRD, z jej zdolnościami produkcyjnymi wysoko przemysłowego państwa i cenionego partnera handlowego.

W imprezie bierze udział 900 wystawców z ponad 60 krajów, przy czym co drugi wystawca przyjechał z zagranicy.

Tradycyjnie już, od 10 do 17 marca odbywa się to forum handlowe światowego przemysłu. Tegoroczna impreza ma charakter jubileuszowy, 25 lat temu powstało pierwsze w historii państwo niemieckie klasy pracujące — Niemiecka Republika Demokratyczna, oraz, również przed 25 laty, powołano do życia Radę Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

Rozwój Targów Lipskich ściśle wiąże się z tymi dwoma rocznicami. Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej w roku 1949 otworzyło nowy etap dla tej liczącej sobie już ponad 800 lat międzynarodowej imprezy handlowej.

Dzisiejsze Targi, odbywając się pod hasłem „Za swobodny handel i postęp techniczny”, łączą narody międzynarodowego centrum handlowego i ośrodka wymiany doświadczeń naukowo-technicznych, harmonizując jednocześnie z międzynarodową pozycją NRD, z jej zdolnościami produkcyjnymi wysoko przemysłowego państwa i cenionego partnera handlowego.

W imprezie bierze udział 900 wystawców z ponad 60 krajów, przy czym co drugi wystawca przyjechał z zagranicy.

Wiosenne Targi Lipskie

Tradycyjnie już, od 10 do 17 marca odbywa się to forum handlowe światowego przemysłu. Tegoroczna impreza ma charakter jubileuszowy, 25 lat temu powstało pierwsze w historii państwo niemieckie klasy pracujące — Niemiecka Republika Demokratyczna, oraz, również przed 25 laty, powołano do życia Radę Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

Rozwój Targów Lipskich ściśle wiąże się z tymi dwoma rocznicami. Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej w roku 1949 otworzyło nowy etap dla tej liczącej sobie już ponad 800 lat międzynarodowej imprezy handlowej.

Dzisiejsze Targi, odbywając się pod hasłem „Za swobodny handel i postęp techniczny”, łączą narody międzynarodowego centrum handlowego i ośrodka wymiany doświadczeń naukowo-technicznych, harmonizując jednocześnie z międzynarodową pozycją NRD, z jej zdolnościami produkcyjnymi wysoko przemysłowego państwa i cenionego partnera handlowego.

potrzebna ze względu na istniejące opóźnienia.

Szkoły — to ważny czynnik przyspieszający ogólny postęp i rozwój państwa. Jednym z centralnych zagadnień, stojących przed szkolnictwem i zakładami pracy, jest dostosowanie kierunków i poziomu kształcenia do potrzeb poszczególnych branż rozwijających się przemysłu w naszym powiecie. Z założeń tych wynika konieczność podjęcia przez zakłady pracy działalności mającej na celu zabezpieczenie kadr, których braku odczuwany jest coraz silnie. Wymaga to znacznego ulepszenia bazy materialnej szkół zawodowych, a właściwie stworzenia jej od podstaw.

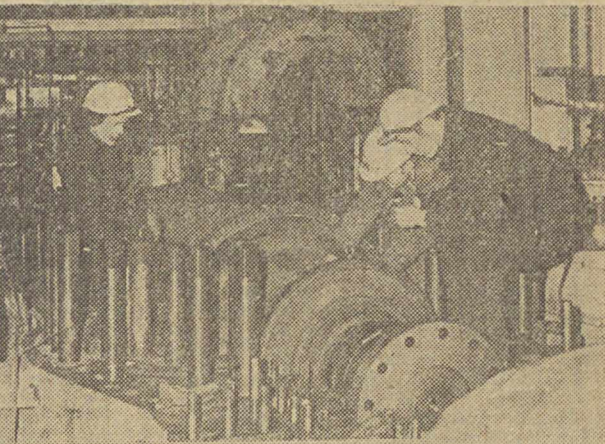
Unowocześnienie i dostosowanie szkół zawodowych do potrzeb społeczno-gospodarczych jest rzeczą trudną i złożoną, wymaga znacznego ulepszenia bazy materialnej szkół zawodowych, a właściwie stworzenia jej od podstaw.

Oddanie do użytku szkolny wraz z warsztatami, oraz internatu w Kozienicach przyczyni się do pewności do rozwiązania problemu braku wykwalifikowanych kadr, który jest obecnie mocno odczuwany. Pomoc zakładów pracy przy realizacji tej inwestycji jest więc szczególnie

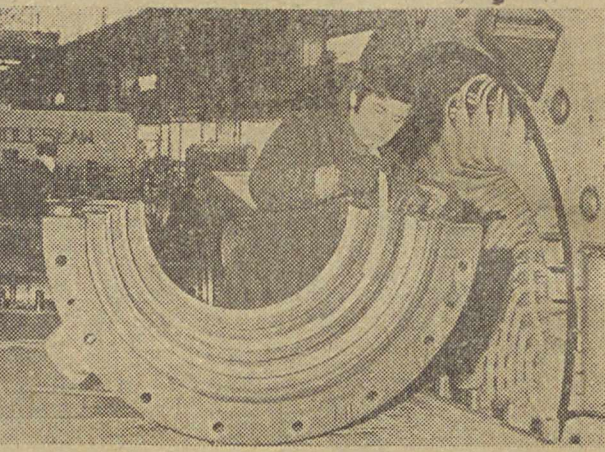
potrzebna ze względu na istniejące opóźnienia. Szkoły — to ważny czynnik przyspieszający ogólny postęp i rozwój państwa. Jednym z centralnych zagadnień, stojących przed szkolnictwem i zakładami pracy, jest dostosowanie kierunków i poziomu kształcenia do potrzeb poszczególnych branż rozwijających się przemysłu w naszym powiecie. Z założeń tych wynika konieczność podjęcia przez zakłady pracy działalności mającej na celu zabezpieczenie kadr, których braku odczuwany jest coraz silnie. Wymaga to znacznego ulepszenia bazy materialnej szkół zawodowych, a właściwie stworzenia jej od podstaw.

DOKONCZENIE NA STR. 3

Remont III bloku

Od lewej: Grzegorz Pawliński, Tadeusz Solecki i Jan Stachyra ze ZRE — Lublin (wykonują pracę przy wyprowadzaniu luzów na uszczelnieniach diawicowych)

Sylwetki • Sylwetki • Sylwetki

Dla Ewy

We wszystkich przedsiębiorstwach Placu Budowy uroczystość obchodzą Międzynarodowy Dzień Kobiet. Kwiaty, upominki, słowa uznania i komplementy otrzymały wszystkie, mające znaczny udział w procesie inwestycyjnym panie.

Do licznych życzeń złożonych wszystkim kobietom przez dyrekcję i organizację społeczno-polityczną dołącza się także nasza redakcja.

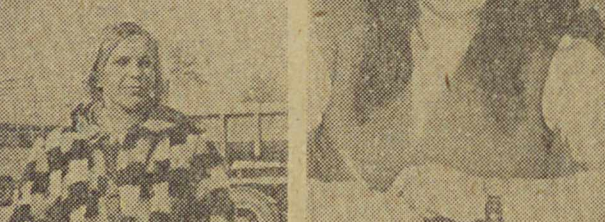
Mirosława SZKUDLAREK — przewodnicząca Komisji Kobiet Pracujących w Energomontażu Północ, na budowie Elektrowni „Kozienice” trafiła na skutek przeniesienia służbowego, w listopadzie 1970 r. Jest to już jej czwarta budowa. Poprzednio pracowała w Ostrołęce, Pątnowie i Płocku.

W Kozienicach rozpoczęła pracę w rachubie. Obecnie jest kasjerką — zastępuje koleżankę.

Dopiero w pięć miesięcy po pani Mirosławie, na budowę „Kozienice” trafiła jej mąż, jest spawaczem i również pracuje w Energomontażu-Północ. Mieszkają w Osiedlu Energetyki w Kozienicach.

„Jeżeli chodzi o mieszkanie, to w porównaniu z innymi budowlami, „Kozienice” są idealne — zwierza się pani Mirosława.

mgr inż. Krystyna PRZYCHODZIEN — OCHODURSKA — z-ca kierownika Bazy Sprzętu.

Na budowie Elektrowni „Kozienice” pracuje już od czerwca 1969 r. Jest redowitą kocienicką i dla tego po ukończeniu studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Sze-

niaki Warszawy i posiadacza uprawnień budowlanych objęła stanowisko Kierownika obiektu w Oddziale Pomocniczym Energomontażu-Północ, prowadząc roboty w stacji uzdat-

Poznajemy Ziemię Kozienicką

Najwcześniejsze podziały administracyjne

Pierwsze wzmianki o dzielnicy sandomierskiej, którą w roku 1138, w wyniku podziału państwa polskiego przez Bolesława Krzywoustego, otrzymał jego syn Henryk (zwanego Sandomierskim) — pochodzą z końca XI wieku. Po śmierci Henryka, Księstwo to odziedziczył młodszy jego brat Kazimierz (Sprawiedliwy) — później książę krakowski. Od roku 1168 do połowy XIII wieku, dzielnica sandomierska i krakowska stanowiły jedną całość. W XIII wieku również obok kasztelanii, w zarządzie lokalnym, powstają także starostwa, które z czasem przejmują funkcje administracyjną kasztelanii.

Zmiany administracyjne prowadzące do wyodrębnienia powiatu w dzisiejszej postaci będą przedmiotem kolejnych naszych rozważań.

Po zjednoczeniu państwa polskiego przez Władysława Łokietka, dawne księstwa zaczęły nazywać się ziemiami. Te, w których utrzymał się urząd wojewody, w następnym stuleciu nazywano województwami.

Województwo sandomierskie obejmowało całą wschodnią część Małopolski po obu stronach Wisły. Mniejszą jednostką administracyjną od województwa stanowiły kasztelanie, a od XIII wieku powiaty. Powiaty te nie miały dziśjszego znaczenia administracyjnego. Były one związane administracją wojskową, częściowo systemem pobierania podatków, a przede wszystkim — organizacją sądową. W XIII wieku również obok kasztelanii, w zarządzie lokalnym, powstają także starostwa, które z czasem przejmują funkcje administracyjną kasztelanii.

W roku 1397 część województwa sandomierskiego, leżąca na lewym brzegu Wisły, podzielono na trzy powiaty: sandomierski, radomski i chełmski. W 1471 roku nastąpiła reforma administracyjna (związana z odłączeniem ziem województwa lubelskiego) przyniosła nowy podział na powiaty: sandomierski, wiślicki, pilźnieński, radomski, opoczyński, chełmski i ziemie

Stężycką. Podział ten przetrwał do I rozbioru. Terytorium obecnego powiatu kozienickiego wchodziło w skład powiatu radomskiego, a na jego terenie istniały starostwa: rzyczywolskie, zwolenie i kasztelanie Sieciechowska. Dodajmy, że w XVI wieku powiat radomski i sandomierski zajmowały prawie połowę powierzchni województwa sandomierskiego, które miało 25.727 km² powierzchni.

W 1607 roku powstaje starostwo kozienickie, które otrzymuje Jan Świętosławski, referendarz koronny — starosta Małogoski. Starostwo składało się z miasta Kozienice (prawna miejskie otrzymało w 1564 roku); domów miejskich — 167, żydowskich — 4. W skład starostwa wchodziły również wsie: Kozienice — 18 kmieci, 7 zagrodników, 1 smolarz i 4 łowców; Opatkowice, Mironice (obecnie Nowa Wieś) — kmieci 6, Bielany — kmieci 6, Świerze — kmieci 4, zagrodników 2, Brzoza z Wólką Brzozką — kmieci 9, Jedlnia — Kozłów — kmie-

ci 15, Jastrzębie — kmieci 14, Gzowice — kmieci 20, i Piotrowice — zagrodników 2. Na rzecz starostwa szły osep i daniny z 16 wsi klasztornych, statie z 9 wsi oraz daniny z opactwa Sieciechowskiego i Michowskiego. Całe starostwo obejmowało 120 łanów wiejskich i dawało w roku 1613 złp 5.986 gr 4 dochodu. Posiadało również wielkie puszcze, w których rządono według następujących zasad: „Jako się teraz pokazuje łowcy najbardziej by mieli być winni przez niedoświadczenie, a nie przez nieposposiadanie swoja więcej sporozumiewanie się z posposiadniami ludźmi, a oni nie na szkody, ale dla służenia puszcze i całosci jej są nadani i fundowani tedy do tego czasu mają być przysięgli, a po dwu z łanu konno z oszczepami i z rusznicami, nie pieszo służyć powinni, siekiery, łaucuchy i wszelkie cięższe do dworu kozienickiego oddawać mają nie wracając ich ani na odpok dając. Tamże w Kozienicach na każda niedzielę stawiać i sprawę dawać mają, co się w puszczy dzieje, której potężnie bronić mają tak obcym jako i swym, aby nie, że pnia nie ścinał, a suchych leżących drem tym samym dopuszczając którzy od pana ekonomu pozwolenie wezmą, bez szkody jednak puszczy”. (M. Handelsman

DOKONCZENIE NA STR. 4

Sylwetki • Sylwetki • Sylwetki • Sylwetki • Sylwetki

Dla Ewy

Przewodniczącą Zarządu Powiatowego jest już czwarty rok. Praca społeczna zajmuje jej bardzo dużo czasu. W pogodzeniu obowiązków zawodowych, społecznych i domowych pomaga jej mąż — znany działacz i wiceprzewodniczący Zarządu TPD oraz synowie, które wciągnęła do aktywnej pracy w Lidze Kobiet.

W czasie ostatnich kadencji wzrosła znacznie aktywność organizacji. W Niemalym stopniu dzięki osobistemu wkładowi pani Burackiej 172 osoby z Placu Budowy podjęły naukę w zaocznym technikum. Dużym powodzeniem cieszą się pokazy bezalkoholowych przyrętków organizowanych w ośrodku Praktyczna Pani i Klubie osiedlowym.

Z inicjatywy Ligi Kobiet powstał przez PDK Klub Złotego Wieku. W energię od 9 lat. Toteż szczególnie satysfakcję przyniosła jej zajęcie i miejsca w powiecie przez Koło Ligi Kobiet w Osiedlu Energetyki. Ostatnio Liga Kobiet uruchomiła poradnię prawnospołeczną gdzie w czwartki (gnach Sądu) w godzinach 15.00—17.00 prawnicy udzielają porad w zakresie kodeksu rodzinnego.

Rola zakładu pracy w kształtowaniu i wychowywaniu młodego pokolenia

DOKONCZENIE ZE STR. 2

pracy dla absolwentów oraz praktyk nauczycielskich. Wydatnej pomocy mogą udzielać zakłady pracy szkołom przy opracowaniu programów praktyk produkcyjnych, tak aby ich realizacja lepiej przygotowywała absolwentów do przyszłej pracy zawodowej. Podczas praktyk zakłady powinny sprawować nadzór nad praktykami, zapewniać opiekę fachową, warunki niezbędne do przeprowadzenia praktycznej nauki, udostępnić odpowiednie miejsca pracy, urządzenia, materiały, które gwarantowałyby pełną realizację celu praktyki. Wykorzystać tu należy wykształconych pracowników, młodych swych umiejętności zawodowe. Praktyki, jako dobra forma przygotowania do pracy i życia społecznego w zakładach pracy, powinny być systematycznie doskonalone i rozszerzane.

Cennym skutkiem właściwej współpracy szkół i zakładów pracy będzie zachowanie ciągłości oddziaływania wychowawczego i adaptacja społecznego-zawodowa absolwentów szkół zawodowych.

Obok wymienionych dydaktyczno-wychowawczych i organizacyjnych potrzeb, zakłady pracy powinny spełniać również inne funkcje oświatowo-wychowawcze w stosunku do środowiska, w którym działają. Więź z zakładami pracy — dobrze pojęta — przynosi obojętną korzyść. Zakład pracy pomaga szkole w wypełnianiu jej zadań dydaktyczno-wychowawczych, a szkoła zakładowi pracy w rozwiązywaniu problemów związanych ze sprawami wychowawczymi.

Omawiając problem potrzeby angażowania się zakładów pracy do realizacji zadań dydaktycznych, wynikających z aktualnej

Stanisław Kowalski

Z myślą o zalodze

Nowa przychodnia

Wygospodarowanie odpowiednich pomieszczeń pozwoliło na utworzenie filii Zakładowej Przychodni Zdrowia w budynku „Beton-Stalu”. Obok istniejącego tu dotychczas gabinetu dentystycznego otwarto gabinet lekarski, zabiegowy wraz z rejestracją i poczekalnią. Rejon obsługiwać będzie pracowników „Beton-Stalu” i „Energomontażu”. Liczba podopiecznych dr Barbary Stasiak, która jest kierownikiem placówki, przekroczy 2 tys., tj. znacznie powyżej obowiązujących w tym zakresie norm. Część sprzętu medycznego do wyposażenia placówki przekazała Elektrownia. W najbliższym czasie „Beton-Stal” dokona niezbędnych zakupów dla jej uzupełnienia.

Placówka od pierwszego dnia działalności przyjmie ponad 45 chorych dziennie. Przydałyby się zatem jeszcze jeden lekarz dla zapewnienia prawidłowego przebiegu badań okresowych i działalności profilaktycznej. Dr Stasiak czyni starania, aby w gabinecie zabiegowym mogły być pobierane próbki krwi do badań okresowych. Oszczędziliby to pracownikom dodatkowych strat czasu.

Pacjenci z którymi roz-

małiliśmy w pierwszych dniach istnienia placówki wyrażali się z uznaniem o pracy personelu. Dodajmy, że w gabinecie zabiegowym pracuje wysoko kwalifikowana i ceniona pielęgniarka — Wanda Śzwast, rejestracją pacjentów zajmuje się Zofia Elmer. Godziny pracy punktu lekarskiego przystosowane są do godzin pracy na budowie, tzn. 7—16.30. W przypadku kiedy pracow-

mgr Barbara STASIAK

ni budywu pracując w soboty, punkt lekarski — w zasadzie nieczynny w tym dniu — również wznowia swoją działalność.

W »Energomontażu« — bezpiecznie

Z analizy przeprowadzonej w „Energomontażu-Północ” wynika, że stan BHP w roku 1973 na budowie w Kozienicach uległ znacznej poprawie w stosunku do roku poprzedniego. W roku 1972 notowano tu 62 wypadki przy pracy, podczas gdy w roku 1973 — 39. Biorąc pod uwagę wielkość zatrudnienia oznacza to, że w roku 1972 wypadek przy pracy miał co 15, a w roku 1973 — co 23 pracownik. Ilość straconych roboczodni z tytułu zaistnienia wypadków w 1972 r. wyniosła 1361, a w roku 1973 — 1056.

Widoczna poprawa jest wynikiem systematycznej pracy służby BHP. W roku 1973 na budowie zorganizowano 10 kursów BHP II stopnia, na których przeszkolono łącznie 303 pracowników. Nowoprzy-

mowani i delegowani pracownicy przechodzą wstępne szkolenie BHP, a następnie kierowani są na szkolenie stanowiskowe.

W Energomontażu wzmocniono system kontroli warunków BHP i socjalno-bytowych. Co czwartek odbywają się przeglądy stanowisk pracy z udziałem społecznych inspektorów pracy lub członków oddziałowych komisji ochrony pracy. Raz w miesiącu w przeglądach tych uczestniczą przedstawiciele generalnego wykonawcy i podwykonawców. Na wniosek służby BHP wydano 13 zarządzeń pokontrolnych, a w oparciu o zalecenia OSIP — 24 polecenia. Jak wykazała kontrola wszystkie zostały wykonane.

Pracownicy Energomontażu posiadają obecnie

kompletną odzież ochronną oraz sprzęt zabezpieczający w zakresie wymagań do określonego stanowiska pracy (pasy bezpieczeństwa, kaski). W budynku głównym do poziomu 60 m kursują windy towarowo-osobowe zapewniające połączenia na poszczególne poziomy. Stałe i tymczasowe podesty posiadają wymagane obarierowania. W pełni zdały egzamin przeprowadzone na poszczególnych odcinkach książki kontroli BHP. Sprawy bezpieczeństwa warunków pracy są stawiane na naradach i masówkach.

Skutecznie oddziałuje system kar i nagród. Za nieprzestrzeganie zasad i przepisów BHP udzielono w ub. roku 34 kary regulaminowe. Nagrody pieniężne przyznano 11 osobom, które przyczyniły się do poprawy stanu BHP. Siedmiu pracowników otrzymało z tej racji cenne nagrody rzeczowe, a 6 osób uhonorowano pismami z podziękowaniem.

Biegi przelajowe to dyscyplina uprawiana z zamiłowaniem przez wytrwałych bywalców Baru w Świerżach. Trening na trasie: wrota elektrowni — stolik z piwkiem, jest szczególnie intensywny w dni wypłat. Zapachu mógłby

ważności produktu, aby w ogóle wstrzymano ich sprzedaż. W sklepach PZGS-u, którego władze przeceniły się nie zlekły szparagi znikły błyskawicznie ze sklepowych półek znajdując wielu nabywców. Cóż! ludzie lubią ryzy-

Okruchy i dygresje

pozazdrościć niejednego klubu sportowy. Zapisujemy się na kibiców. Konkurencja zbyt duża.

—oOo—

Troska o zdrowie klientów jest naczelną zasadą działalności Rejonowej Spółdzielni Ogrodniczej. Wystarczyło podejrzenie, że należy przecenić konserwowe szparagi, w związku z tym, że mija termin

kować. A Zarząd RSO — nie. Od trzech już przeto tygodni przeżywa w związku z tym rozterki. Na razie zdjęto ceny i wstrzymano sprzedaż. Konserwy się starzeją. Klienci mają pretensje. A Zarząd myśli — myślenie ma kolosalną przyszłość i nie wymaga szybkich decyzji. Czegoż nie robi się dla dobra klienta. Coś to nam przypomina historię o — nomen — omen — psie ogrodnika.

HUMOR

MATEMATYKA

— Wyobraź sobie, Piotrusiu, że jestem twoim ojcem i pożyczam od ciebie 200 złotych na 6 procent. Ile będę ci musiał zwrócić po miesiącu?

— 400 złotych, panie profesorze!

— Skądże 400. Zastanów się!

— 400 złotych.

— Widzę, że zupełnie nie znasz matematyki, chłopcze.

— A pan profesor nie zna mego taty...

NA PIĄTKĘ!

Nauczycielka kazala napisać dzieciom po dwa zdania, w których występuje po pięć czasowników. Krzys wystawia dwa palce, że pisanie skończył, po czym na polecenie nauczycielki wstaje i głośno czyta:

„Mama gotuje, karmi, szyje, pierze, prasuje. Tato je, pije, pali, czyta, śpi”.

SPORT

Siatkarze MKKS Kozienice czwartą drużyną wojewódzką

Zakończyły się już finałowe rozgrywki siatkarzy o mistrzostwo województwa kieleckiego. Nasz zespół uplasował się ostatecznie na 4 pozycji. Uznać to należy za niewątpliwą sukces. W ostatnim turnieju MKKS uzyskał następujące rezultaty:

MZKS — Skórzani Skarżysko 1:3 (15:5, 4:15, 11:15, 5:15).

MZKS — Proch Pionki 2:3 (13:15, 6:15, 15:13, 15:8, 13:15).

MZKS — KSZO Ostrowiec 0:3 (5:15, 3:15, 4:15).

Ostatecznie tytuł mistrzowski wywalczyła drużyna KSZO, która wyprzedziła Skórzanych Skarżysko lepszym stosunkiem setów.

1) KSZO Ostrowiec	12	10	33:13
2) Skórzani Skarżysko	12	10	32:16
3) Proch Pionki	12	3	19:31
4) MZKS Kozienice	12	1	11:34

Szczególnie emocjonujący przebieg miało spotkanie z Prochem Pionki, w którym kozieniczanie zaprezentowali się z jak najlepszej strony, będąc o krok od zwycięstwa.

Nie zdobyli jednak uznania publiczności w spotkaniu z KSZO, które mogło mieć wpływ na losy tytułu mistrzowskiego. Gdyby „urwali” ostrowiczanom chociaż jednego seta, szanse na tytuł mieliby jeszcze Skórzani ze Skarżyska. Stało się jednak inaczej, nasi przegrali gładko 3:0, prezentując mierny poziom.

Podsumowując sezon można uznać go za bardzo udany dla MKKS. Oby w następnych rozgrywkach wiodło im się równie dobrze.

Przed sezonem żeglarskim

W Klubie Żeglarskim „Dal” trwają przygotowania do sezonu wodnego. Ostatnio delegacja Klubu przebywała na Mazurach gdzie przeprowadzono rozmowy w sprawie zorganizowania obozu żeglarskiego dla ponad 60 osób w dwu turnusach. Na obozie zostanie przeprowadzony

kurs żeglarski, który będą mogli ukończyć wszyscy chętni uczestnicy obozu. Oba turnusy zostaną zorganizowane w lipcu. Już w okresie planowania urlopów — na początku br. — chęć uczestniczenia w obozie zgłosiło wielu pracowników Elektrowni. Organizatorzy zapewniają sze-

Stan głównej płyty boiskowej na stadionie miejskim, nie przedstawia się imponująco. Jest pewnym, że sytuacja będzie pogarszać się z miesiąca na miesiąc, rozpoczyna się bowiem piłkarski sezon. W ubiegłym roku były już ustalenia o budowie boiska treningowego, które z pewnością odciążąby płytę

Czas pomyśleć o boisku treningowym

główną. Środki na ten cel przeznaczyć miała Elektrownia „Kozienice”. Może właśnie w okresie podejmowania czynów 30-lecia najstosowniej byłoby wrócić do tej sprawy. Są przecież jeszcze inne zakłady pracy w Kozienicach, które mogłyby pomóc w realizacji tego zadania. Oby nie powtórzyła się wiosna 1973 r., kiedy to MKKS rozgrywać musiał wszystkie mecze poza Kozienicami.

Najwcześniejsze podziały administracyjne

DOKOŃCZENIE ZE STR. 3
— studia historyczne do dziejów wsi polskiej).

Od roku 1706 Starostwo Kozienickie w całości przeszło do tzw. dóbr stołowych. Dochody osiągane z gruntów rolnych folwarków i wsi Ekonomii Kozienickiej oraz z eksploatacji lasu przekazywane były na utrzymanie dworu królewskiego w Warszawie.

Dobra stołowe wyodrębnione z królewskiej nazywano Ekonomiami. W skład Ekonomii Kozienickiej weszło całe terytorium byłego starostwa. Ekonomii dzierżawili przeważnie dworzanie i wyżsi

wojskowi z otoczenia króla, pochodzący głównie z Saksonii. Na przestrzeni lat 1706—1739 Ekonomię Kozienicką posiadali: Hieronim Lubomirski — kasztelan krakowski, Walerian Ciciński — pisarz najwyższej Izby Skarbowej, Bringrer, Krzysztof Munich — generał major Gwardii Królewskiej, Kazimierz Rąjski — pułkownik wojsk JKM, Ludwik de Wolffersdorf — szambelan królewski.

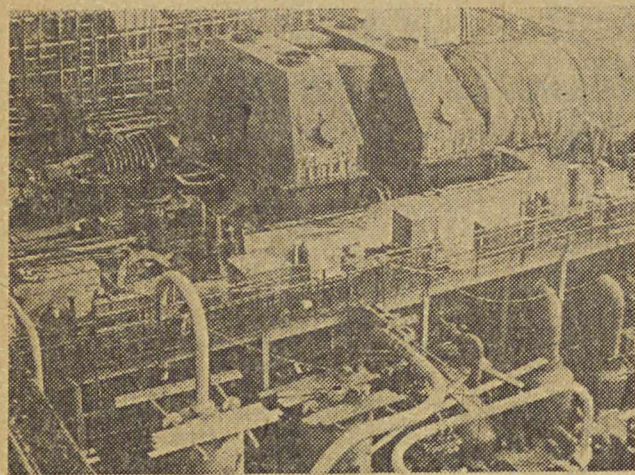
W roku 1764, w chwili objęcia korony przez Stanisława Augusta, Ekonomia Kozienicka przedstawiała się w sposób następujący: Miasto Kozienice miało mieszczan 100, żydów 89, rzemieślników miasto posiadało w następujących ilościach: 3 kowali, 13 krawców, 11 szewców, 2 kuśnierzy, 5 piekarzy, 2 czapników, 1 cyrulika i in. Miasto dawało 470 złp 17 gr dochodu. Stara Wieś miała poddańskich 45, Dąbrówka 25, Opatkowice 11, Świerże 7, Bielany 10, Holendry 41, Przewóz 9, Wójtostwo 6, Wymysłów 12, Wargocin 7, Wróble 18, Kociołki 22, Jedlnia 100, Kozłów 29, Jastrzębia 39, Mąkosi 15, a Młyny, Pionki, Zagóż-

dźon, Siczki i Jaroski — 14. Ogółem starostwo miało 410 poddańskich, którzy posiadali 669 wołów, 672 krowy i 17 koni. W roku 1786 starostwo liczyło 6.080 mieszkańców, w tym miasto Kozienice 2.253. Budżet starostwa, które jako z nielicznych pozostało do końca w całości jako własność Korony, wynosił w okresie 1785—1793 76.870 złp. rocznie, a wydatki 12.945 złp.

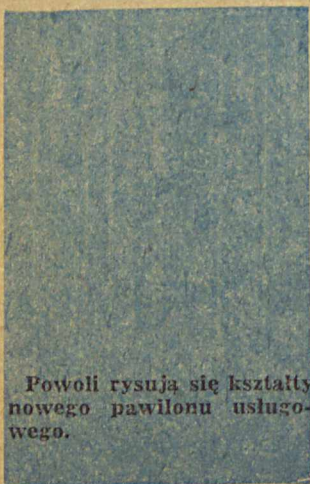
Rok 1807 przynosi powstanie Księstwa Warszawskiego, które zostaje podzielone na 6 departamentów. W roku 1809, na mocy traktatu w Schönbrunn, Austria zwraca Księstwu ziemie, na których zostają utworzone kolejne cztery departamenty, w tym departament radomski, w którym wyodrębniono powiaty: kielecki, konecki, kozienicki, radomski, opoczyński, radomski, solecki, staszowski i szydłowiecki. Powiat w kształcie określonym w roku 1809, z wielkimi zmianami terytorialnymi przetrwał do roku 1954.

O historii jego rozwoju — w następnym odcinku.

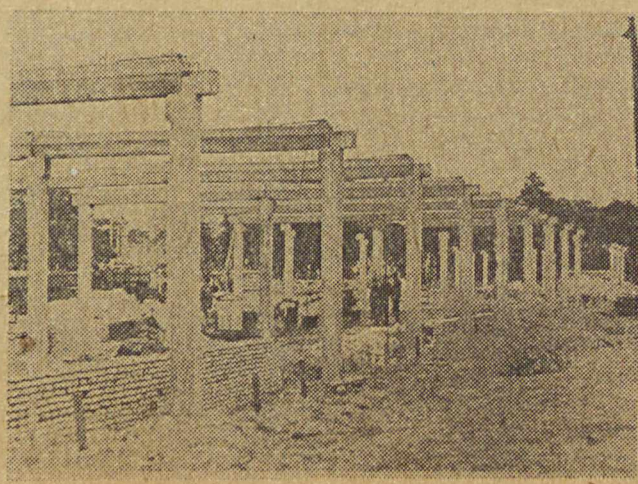
Stanisław Kowalski

Postęp prac przy montażu VI bloku gwarantuje dotrzymanie terminu oddania bloku do eksploatacji

Powoli rysują się kształty nowego pawilonu usługowego.

Wydawca: Plac Budowy Elektrowni „KOZIENICE”
Redaguje Kolegium:
Kierownik redakcji:
TADEUSZ PIWONSKI
tel. red. 51 w. 754
redaktor:
Lidia Czajkowska
Druk: Radomskie Zakłady Graficzne, Zeromskiego 49.
Nakład 4.000 35 egz.
Zam. Nr 652 M-6